

MAP 6 OP DE VALREEP GOEDGEKEURD

Zoals verwacht is woensdag 22 mei mestactieplan 6 goedgekeurd. Er is via allerlei kanalen nog geprobeerd de stemming te beïnvloeden, maar er zijn geen verdere wijzigingen meer doorgevoerd.

Je zou kunnen verwachten dat iedereen nu tevreden is. Een aantal politici hebben hun zin gekregen in een verregaande verstrenging van het ontwerp MAP 6 en er komt een derogatie, die dit jaar al ingaat.

Degene die de laatste discussies gevolgd heeft, weet dat niet iedereen tevreden is. De personen die tevreden zijn, weten zeer goed dat ze de landbouw, maar ook de Mestbank een moeilijk werkbaar actieplan door de strot geramd hebben.

Het ontwerp MAP 6 was streng en doelgericht. Het ontwerp bevatte ook de nodige maatregelen om enkele achterpoortjes te sluiten. De veranderingen aan het uiteindelijk goedgekeurde MAP 6 betreffen alle verstrengingen die het uiteindelijke doel niet dienen. Het zal moeilijk zijn om hier voldoende draagvlak voor te vinden omdat ook de streken, waar er geen problemen (meer) zijn zeer gemakkelijk te maken zullen hebben met verstrengde maatregelen.

De volledige tekst van het MAP 6 vindt u [hier](#) terug.

Het nieuwe mestactieplan gaat meteen in voege, waarbij de nieuwe regelgeving met terugwerkende kracht geldt vanaf 1 januari 2019. Half juni communiceert de Mestbank naar alle landbouwers wat MAP6 concreet voor hen inhoudt.

De mestbank organiseert in juni en begin juli ook een aantal infovergaderingen (in elke provincie 1) waarop ze MAP 6 en de gevolgen voor dit jaar toelichten.

[Wat brengt MAP 6 ons?](#)

De meeste zaken zijn reeds bekend. De grootste verandering is wel de verandering naar het werken met gemiddeldes van de nitraatconcentratie per afstroomzone, dit zowel voor oppervlaktewater als grondwater om zo het gebiedstype te bepalen. Een overzichtskaartje (wel zonder gemeentegrenzen) vindt u in de volledige tekst.

Voor gebiedstype 0 lijkt het alsof alles bij het oude blijft. Maar de verlaging van 20mg als referentie naar 18, kan voor nefaste effecten zorgen, die betekenen dat ook hier (te) snel maatregelen opgelegd zullen worden.

In gebiedstype 1 zijn de doelen bijna bereikt. Hier geldt vanggewassen zaaien waar mogelijk.

Gebiedstypes 2 en 3

Voor de gebiedstypes 2 en 3, waar de doelafstand nog een eindje verwijderd is, gelden zware maatregelen. De bemestingsruimte daalt en er moeten verplicht meer vanggewassen of een laag-risico gewas ingezaaid worden. Voor elke landbouwer zal een referentiepercentage worden vastgelegd waarna deze procentueel zal stijgen.

		Gebiedstype 2	Gebiedstype 3
<u>Daling van de bemestingsruimte</u>	2019	- 0%	-5%
Op percelen gelegen in het respectievelijk gebied, verrekend op bedrijfsniveau	2020	-5%	-10%
	2021	-5%	-15%
	2022	-10%	-20%
	<u>Verplichte inzaai van vanggewassen of bijkomend areaal grasland</u>	2019	+0%
Bijkomende realisatie op het areaal gelegen in het respectievelijke gebiedstype, t.o.v. de referentie (gemiddelde van 2016, 2017 en 2018)	2020	+5%	+10%
	2021	+5%	+15%
	2022	+10%	+20%

Een 'laag-risico nateelt' is een nieuwe definitie die stelt dat een gewas na een 'niet-nitraatgevoelige teelt' een gelijke positieve impact heeft zoals een vanggewas. Onder een 'niet-nitraatgevoelige teelt' vallen graangewassen, oliehoudende zaden, eiwithoudende gewassen, vlas, bieten, grasland, klaver, luzerne, spruitkool, mengsels van vlinderbloemigen en overige groenbedekkers. In de praktijk wil dit dus zeggen dat bijvoorbeeld de inzaai van wintertarwe na de oogst van aardappelen of maïs niet in aanmerking komt voor het verplicht areaal vanggewas.

In gebiedstype 2 en 3 moet elk transport van **vloeibare dierlijke** mest naar **akkerland na 1 augustus verplicht met een erkend vervoerder gedaan worden**. Vaste mest kan dus nog steeds gewoon vervoerd worden.

Burenregelingen naar percelen in gebiedstype 2 en 3 moeten **steeds met AGR-GPS** (erkenning erkend mestvoerder is voor de landbouwer die zijn eigen mest vervoert niet nodig) gebeuren. Dit betekent dat zodra de afnemer één perceel in gebiedstype 2 of 3 heeft liggen alle vervoer (dus ook naar de percelen in gebiedstype 0 en 1) met AGR-GPS moet gebeuren.

De mogelijkheid om te werken met burenregeling voor een retourvracht van effluent uit de mestverwerkingsinstallatie blijft bestaan, al moet dit bij transport naar type 2 of 3 gebieden na 1 augustus dus ook met een erkend mestvoerder gebeuren.

Het niet correct uitvoeren van de GPS-verplichting geldt nu als een zware overtreding.

Aanpassingen aan de uitrijregeling

Binnen MAP6 wordt een verhoogde bemesting met 75 eenheden werkzame stikstof toegelaten voor intensieve graslanden die enkel gemaaid worden (nieuwe teeltcode in de verzamelaanvraag), met inbegrip van de graszodenteelt. Een hogere bemesting leidt tot hogere eiwitgehalten, een hogere drogestofopbrengst maar ook een hogere fosfaatexport.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de huidige bemestingsnormen van intensieve graslanden die enkel gemaaid worden, resulteerden in lagere opbrengsten dan potentieel haalbaar was.

Stalmest mag terug op de akker opgeslagen worden tijdens de winterperiode. De afstandsregels van MAP 5 blijven gelden en bijkomend dient de opslag afgedekt te worden op een luchtdoorlatende, semipermeabele wijze, die verhindert dat er regenwater kan insijpelen. Niet afgedekte stalmest mag zoals in MAP 5 enkel op de kopakker waar de mest zal uitgespreid worden, opgeslagen worden vanaf 15 januari tot en met 31 oktober en max. 2 maand voor het spreiden.

Hiertegenover staat dat de uitrijperiode voor type 1 meststoffen (stalmest, champost, gecertificeerde gft- of groencompost en andere traagwerkende meststoffen) wordt ingekort tot en met 31 oktober. Een uitzondering hierop is dat bemesting van fruitbomen met stalmest wel mogelijk is in de verbodsperiode, op voorwaarde dat dit rond de stam van de fruitbomen wordt aangebracht en dit aan de VLM wordt gemeld.

De bemestingsperiode voor type 2 meststoffen (o.a. drijfmest) **op grasland** loopt van 16 februari t.e.m. 14 augustus.

Op akkerland mag mest uitgereden worden tot en met 31 juli. De uitzondering voor het bemesten na de hoofdteelt tot 31 augustus blijft bestaan op voorwaarde dat uiterlijk 15 september een vanggewas of een nateelt ingezaaid wordt. Op akkers op zware kleigronden is dit toegelaten tot en met 15 oktober. Hierbij blijft de beperking van 100 kg werkzame stikstof per hectare bij toediening na 31 augustus behouden.

Ook de uitrijperiode voor type 3 meststoffen (kunstmest, spuistroom, effluent) wordt ingekort, nu tot en met 31 oktober in plaats van 15 november. Wat hier gewijzigd werd, is dat bij bemesting na de hoofdteelt (met beperking tot 36 kg werkzame stikstof) de inzaai van het vanggewas nog tot 15 september kan; al is de vereiste wel dat de hoofdteelt een niet-nitraatgevoelige teelt is. Dit is dus niet van toepassing bij een hoofdteelt zoals maïs, aardappelen, etc

De afzonderlijke regeling voor uitrijden effluent (indien < 0,6 kg N/ton) blijft dezelfde.

De uitzonderingen voor fruit en specifieke teelten ander dan fruit blijven ook behouden. Enkel wordt de uitrijperiode eveneens ingekort tot en met 31 oktober in plaats van 15 november.

De **geldigheid van een burenregeling** wordt ingekort tot maximaal 3 maanden.

Nitraatresiducontroles per gebiedstype

De nadruk bij nitraatresiducontroles zal in de gebiedstype 1,2 en 3 liggen.

In gebiedstype 0 verandert er niet veel. Komt u boven de eerste drempelwaarde uit dan moet u het volgende jaar opnieuw een perceelsevaluatie laten doen op eigen kosten. Komt deze analyse het tweede jaar terug boven de eerste drempelwaarde uit, dan moet u een bedrijfsevaluatie laten doen.

Zoals u in onderstaande tabel kunt zien zijn de drempelwaarden fors verlaagd.

Nitraat-residu type	Teelttype	Bodemtype	In gebiedstype 2 en 3		In gebiedstype 0 en 1	
			eerste drempelwaarde	tweede drempelwaarde	eerste drempelwaarde	tweede drempelwaarde
1	Gras	Zand of Niet-zand	60	170	80	200
2	Maïs	Zand	65	130	80	160
3	Maïs	Niet-Zand	75	150	85	170
4	Granen	Zand	65	145	80	180
5	Granen	Niet-Zand	75	165	80	180
6	Aard-appelen	Zand of Niet-zand	85	155	90	165
7	Specifieke teelten	Zand of Niet-zand	85	190	90	200
8	Suikerbieten en voederbieten	Zand	60	135	80	180
9	Suikerbieten en voederbieten	Niet-zand	70	155	80	180
10	Overige teelten met inbegrip van voederkool en bladrammenas	Zand	65	135	80	180
11	Overige teelten met inbegrip van voederkool en bladrammenas	Niet-zand	75	155	80	180

In de gebiedstypes 1, 2 en 3 is deze bedrijfsevaluatie onmiddellijk verplicht na een eerste overschrijding van de eerste drempelwaarde.

In alle gebiedstypes geldt dat bij een overschrijding de tweede drempelwaarde direct een bedrijfsevaluatie verplicht is.

Bij een overschrijding van het gewogen gemiddelde 1ste drempelwaarde moet het bedrijf een bemestingsplan opmaken en teeltfiches bijhouden voor het ganse bedrijf. Hierin worden alle bemestings- en teelttechnische gegevens bijgehouden.

Bij een overschrijding van het gewogen gemiddelde 2de drempelwaarde, of bij 2 opeenvolgende bedrijfsevaluaties boven de gewogen 1ste drempelwaarde, moet het bedrijf zich bijkomend verplicht laten begeleiden door een gecertificeerde adviesinstantie en wordt nagezien op een goede implementatie van de adviezen. Daarbij geldt voor deze bedrijven ook een derogatieverbod voor het daaropvolgende jaar. In alle gevallen moet het bedrijf het volgende jaar opnieuw een bedrijfsevaluatie uitvoeren.

Een positieve bedrijfsevaluatie kan aanleiding geven tot het verkrijgen van een vrijstelling voor een of meerdere verplichte maatregelen.

[Wat met de bestaande focusbedrijven en vrijstellingen?](#)

Na een positieve bedrijfsevaluatie nitraatresidu (getoetst aan de drempelwaarden van gebiedstype 3) wordt een bedrijf vrijgesteld van drie standaardmaatregelen, nl. van de verlaagde bemestingsnormen, van de verplichting voor vanggewassen of laag-risico nateelten, en van de verplichting om het vervoer van vloeibare dierlijke mest na 1 augustus te laten uitvoeren door een erkend mestvoerder met AGR-GPS.

Voor de bestaande focusbedrijven komt er een overgangsmaatregel. Het komt erop neer dat het strengste regime (focusbedrijf versus MAP 6) behouden blijft.

Bedrijven die reeds een vrijstelling hebben verkregen onder het 5de actieprogramma, zullen hun vrijstelling behouden voor hun percelen in gebiedstype 2 en 3. Ze moeten wel jaarlijks een perceelsevaluatie laten doen, zoals opgelegd in MAP 6 voor bedrijven met vrijstelling.

[Equivalente maatregelen.](#)

In plaats van te voldoen aan één of alle standaardmaatregelen voor gebiedstype 2 en 3, kan een landbouwer kiezen voor het systeem van equivalente maatregelen. Deze maatregelen die land- en tuinbouwers kunnen nemen, individueel of in groep, leiden tot een gelijkaardige reductie van de stikstofverliezen als één of beide standaardmaatregelen.

In afwachting van de gepubliceerde lijst van equivalente maatregelen, gelden in 2019 volgende uitzonderingsmaatregelen:

- Landbouwers die gebruik maken van precisielandbouwtechnieken (strikte vereisten waardoor bijna onhaalbaar), kunnen vrijgesteld worden van de verplichting tot vervoer van vloeibare dierlijke mest naar een perceel gelegen in gebiedstype 2 of 3 met erkend mestvoerder met AGR-GPS;
- Landbouwers die zich bij de bemesting van groentepercelen laten begeleiden door een erkend praktijkcentrum en het KNS adviessysteem toepassen volgens de bepalingen van recent wetenschappelijk onderzoek, kunnen vrijgesteld worden van de verplichting tot inzaai van vanggewassen.

Deze equivalente maatregelen zullen geëvalueerd worden door het Adviescomité equivalente maatregelen waterkwaliteit (nog op te richten) in de loop van 2019 om te bepalen of deze kunnen verder gezet worden vanaf 2020 en onder welke voorwaarden.

[Kunstmestregister op perceelsniveau](#)

Elke landbouwer wordt verplicht om een register **op perceelsniveau** bij te houden van ontvangst en gebruik van kunstmest. Ook meststofhandelaren zijn verplicht om dergelijk register bij te houden, zodat kruiscontrole mogelijk wordt.

In MAP 6 is bepaald dat vanaf 1 juli 2020 deze registratie digitaal moet gebeuren.

[Meer toezicht op mestverwerking en vergisting](#)

In een actieplan is bepaald dat de uitbaters van een mestverwerking of vergistingsinstallatie vanaf 1 januari debietmeters moeten plaatsen, waarbij de debietmeterstanden in een register bijgehouden dienen te worden.